

Čís. 3476.

Pro nárok hajného na placení služného jest výlučně příslušným okresní soud, třebas v žalobě bylo se po případě domáháno též zaopatřovacích požitků dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 6. února 1924, Rv I 1043/23.)

Žalobce byl hajným na panství žalovaného. Byv dne 21. prosince 1921 propuštěn, domáhal se na žalovaném uznání, že propuštění jest neplatné, že jest žalovaný povinen zaplatiti žalobci 3339 Kč od 1. ledna 1922 do podání žaloby a nadále platiti mu 834 Kč měsíčně a pro případ zamítnutí tohoto žalobního žádání, domáhal se aspoň přiznání zaopatřovacích požitku dle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. **Procesní soud první stolice** (krajský soud v M.) žalobu zamítl, otázkou příslušnosti se nezabývav. **O dvolačí soud rozsudek potvrdil.**

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

Důvody:

V tomto sporu domáhal se žalobce na žalovaném, na jehož velkostatku sloužil jako lesní hajný, především placení služného pro neoprávněné prý propuštění. Pro případ, že by bylo uznáno, že propuštění stalo se právem, domáhal se žalobce placení zaopatřovacích požitků po rozumu zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. Vedle toho žaloval žalobce ještě o zaplacení 1200 Kč jakožto náhrady za náklad vynaložený na deputátní pole. Pokud jde o nárok na placení služného, je zřejmo, že jest to nárok ze služebního poměru. Protože pak na jedné straně je majitel velkostatku, na druhé lesní hajný a tohoto vzhledem k povaze služeb, k nimž je povolán, jak Nejvyšší soud již ve svém rozhodnutí ze dne 9. března 1920, R I 113/20 otištěném ve sbírce Vážného čís. 434 vyslovil, jest počítati k výpomocným silám, při lesním hospodářství zaměstnaným, jde při uvedených nárocích o nároky, jaké uvádí § 49 čís. 6 j. n. a o nichž v případě sporu podle tohoto ustanovení jednati a rozhodovati jsou příslušny okresní soudy. Neméně patřil před okresní soud i nárok na náhradu učiněných nákladů. Podle §u 104 j. n. nemohou spory, pro něž jsou příslušny okresní soudy, přeneseny býti na soudy sborové a to ani dohodou stran. Po rozumu §u 477 čís. 3 c. ř. s. jsou rozsudky, vynesené soudem, který ani výslovným dohodnutím stran se nemohl pro rozepři státi příslušným, zmatečny. V tomto sporu, majícím za předmět shora uvedené nároky, jednal a rozhodl soud sborový a podle řečeného je tedy rozsudek i jednání mu předcházející zmatečné. Okolnost, že domáháno se ve sporu po případě též zaopatřovacích požitků podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. a že pro tento nárok je podle §u 15 tohoto zákona příslušným samo-soudce u sborového soudu, na uvedeném ničeho nemění, ježto tím se

sborový soud příslušným i ohledně ostatních v přední řadě uplatňovaných nároků státi nemohl. Vzhledem k uvedené zmatečnosti, kterou trpí rozsudky nižších soudů, bylo po rozumu Šu 513 a 477 c. ř. s. rozsudky ty zrušiti.

Čís. 3477.

K pojmu zdatnosti obecního zřizence zanedbavšího odstranění (posypati) náledí před školou.

(Rozh. ze dne 6. února 1924, Rv I 1393/23.)

Nezletilý žalobce, ubíraje se ze školy, klouzl na cestě ze školní budovy na silnici a poranil se. Žalobč na obec o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud ji zamítl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., nelze upřít oprávněnost. V tomto případě jest pro rozhodnutí sporu podstatné důležitosti otázka, zda žalovaná obec jako vlastnice pozemku, na němž žalobce následkem náledí klouznul a nohu si zlomil, jest za tento žalobcův úraz odpovědná, čili nic. Osoba hromadná (právnícká), jakou jest obec, ručí dle §§ 26 a 337 obč. zák. tak, jako osoba fysická za bezprávné činy osob, které za ni jednají. Rozeznávají však dlužno *r e p r e s e n t a n t y* právnícké osoby, kteří dle zákona, stanov, nebo nařízení jménem právnícké osoby jednají a její vůli projevují s plným pro ni právním účinkem, a pouhé *z ř í z e n c e*, její úředníky a služebníky, neb osoby jí sjednané. Za representanty své ručí právnícká osoba bezvýjimečně, poněvadž jinak, než jimi ani jednati nemůže, a nezáleží tudíž na tom, zda representant právnícké osoby jest osobou zdatnou, čili nic. Za zřizence své ručí však hromadná osoba právě tak, jako fysická, jen v mezích Šu 1315 obč. zák.; je práva totiž, ustanovila-li k obstarání záležitosti osobu nezdatnou, nebo vědomě osobu nebezpečnou (Tilsch, Obč. právo, část všeobec., čl. 172, str. 119), aneb opomenula-li vykonávati dozor na své zřizence. Za nezdatnost zřizence ručí zaměstnavatel i tehdy, když o jeho nezdatnosti nevěděl (§ 1315 obč. zák.). Mluví-li odvolací soud o zdatnosti osob zjednaných k posypávání chodníku a k dohledu na to, dlužno uvést, že ke zdatnosti nestačí pouhá způsobilost. Ovšem zdatnost předpokládá způsobilost, ale tato o sobě nestačí, vedle ní musí zde býti nejlepší vůle, vynaložení své schopnosti k provedení práce (díla), vyžaduje se ještě náležitá píle, dokonalá svědomitost a naprostá dbalost. Zdatným není, kdo jest sice schopným, ale nedbalým. Může se sice přihoditi nedopatření i zdatnému, avšak pochybení nesmí býti vědomé a musí zde býti snaha pochybení ihned napra-